

Szocialista vállalkozóként

Ahogy közeledik a gazdasági mechanizmus átalakításának időpontja — és túl vagyunk már az esztendő felén! —, úgy növekszik az érdeklődés a reform minden ága-boga, vonatkozása iránt. Am ahhoz, hogy e részletek megoldásában minél tökéletesebben egyetértünk, hogy a nyilvánosságra kerülő határozatoknak ne csak a betűjét, hanem a szellemét is magunkévá tesszük, újra és újra szólni kell a reform alapkérdéseiről. Ilyen a többi között annak megítélése is, hogy voltaképpen milyen helyzetben és bázison, s ezzel összefüggésben milyen személyi feltételek mellett szervezzük át a gazdaságot.

Akár a gazdasági fejlődés jelzőszámait vizsgáljuk, akár a körülöttünk zajló, való életet fogjuk vallatni, kitűnik, hogy nem csupán megszokásból beszélünk „fejlődésről”. Ez a szóhasználat nagymértékben jogosult. Elég egy pillantást vetni az ötéves terv tavalyi, első évének vagy az idei másodiknak már mutatkozó gazdasági növekedésére — az ipari és a mezőgazdasági termelés, a termelékenység, a nemzeti jövedelem és a lakosság reáljövödelme alakulására —, azt látjuk, hogy kisebb vagy éppen nagyobb mértékben meghaladják a terv eredeti, igaz, mértéktartóan megszabott, célkitűzéseit. Ez, természetesen, nem hatálytalanítja annak a megállapításnak az igazságát, hogy a gazdaságirányítás megreformálására szükség van.

Az örvendéses fejlődés mellett sem tekinthetünk el, persze, a gazdaság problémáitól, így a beruházások bővítésének nehézségeitől, a tőkés fizetési mérleg alakulásától, bizonyos termékek hiányától, amelyeknek ismétlődő vagy éppen krónikus jelenléte a mélyebb összefüggések vizsgálatát és új megoldások keresését tette szükségessé.

A fejlődés következetes vonása — és nem véletlenszerű játéka —, hogy most, amikor időszerűnek látjuk a gazdasági munka, a gazdaságirányítás átalakítását, egyszerűsítést már lehetségesnek is érezzük azt, ideértve a szabad bírálatot és vitát, nemkülönben az anyagi és szellemi képességet a gazdaság megújítására. Ez az anyagi és szellemi képesség az a vagyon — ha úgy tetszik tőke —, amelyet sok-sok éven át építettünk, gyűjtöttünk, a legfőbb bázisunk, kiindulópontunk a reform megvalósításához. Nem kell „előlről” kezdenünk a munkát.

Mindez nem indokolja, hogy akár megszokásból, akár túlzott óvatosságból ragaszkodjunk olyan módszerekhez, vezetési és gazdálkodási formákhoz, amelyeket a reform joggal tett bírálat tárgyává. Az elért eredményeket megbecsülni és elavult módszereinket bátran változtatni éppen nem ellentmondásos. Ki-ki a saját munkájában is talál rá könnyen példát, igazolást.

Azért is említjük ezt, mert akadnak, akik a furdóvissza a gyereket is kiöntenék. Úgy teszik föl a kérdést, hogy vajon azok az üzemi, vállalati, intézményi vezetőemberek, akik megfeleltek az eddigi követelményeknek, hogyan lesznek jó vezetők a reform új körülményei és követelményei között? Mondani sem kell, hogy ilyenformán már a kérdés megfogalmazása is túlságosan általános, hogy azt ne mondjuk, felületes. Ezért csak általánosítva lehet válaszolni is rá. Mégpedig úgy, hogy akik valóban jó vezetői képességekről tettek tanúságot eddig, minden bizonnyal megállják majd a helyüket az új feltételek mellett is.

A tanácskozásokon és vitákon — még ha panasz vagy berzenkedés formájában is — vajon nem ők tesznek-e tanúságot róla, hogy szívvel-lélekkel izgatja, érdekli őket ami készülöbén van? Nem vitás, a reform sikerének egyik legfontosabb eleme a vállalatvezetés kezdeményező képessége, találeményessége, kockázatvállalási készsége. Hamarosan objektíve is szükségessé válik, hogy a gazdasági vezető szocialista vállalkozóként gondolkodjon, és cselekedjen, azaz saját belátása szerint ügyeljen a termelés minden költségére, foglalkozzon az új termékekkel, a vállalat pénzügyeivel és mindenekelőtt a külső és belső piaccal, az értékesítéssel.

Ezek azonban, ha jól meggondoljuk, manapság már nem merőben új követelmények, mondhatnánk már „a levegőben vannak” nem utolsósorban éppen a mai vállalati vezetők sok-sok kívánsága, követelése eredményeképpen, és ha csak nagyonis korlátozva valósulnak meg meg, az nem az ő hibájuk, hanem a körülményeké. Egy szó, mint száz: gazdasági vezetőembereink jórésze már hosszú ideje behatóan foglalkozik azokkal a kérdésekkel és feladatokkal, amelyeket az új mechanizmus annyira előtérbe állít és nem túlzás, alig várja a pillanatot, hogy élhessen jogaival és felelősségével.

Ez a válasz, ismételtük, meglehetősen sommás, és bizonyára akadnak kevésbé tiszteltető kérések. De aligha tévedünk, ha azt állítjuk, hogy igen sok „rég” vezetőember hamarosan nagyon is új vezetőként fog bemutatkozni, helytállni.

B. J.

Megszüntetik az előfelvételi rendszert az egyetemeken, főiskolákon

Jövőre megszüntetik az előfelvételi rendszert a felsőfokú oktatási intézményekben. A Művelődésügyi Minisztérium illetékesei ezzel kapcsolatban elmondották az MTI munkatársának: A 60-as évek elején bevezetett egyetemi előfelvételi rendszert több megfontolás tette indokolttá. Az egyik például az volt, hogy sok tehetséges fiatal jelentkezett az egyetemre és főiskolákra, s ezeknek előfelvétellel akartuk biztosítani a helyüket a felsőoktatási intézményekben. Az előfelvételi rendszer azonban a következő esztendőben bizonyos mértékben lekötték a felvehető keretszámát — amely nem korlátlan, és amelyet mindenkor a társadalmi, népgazdasági szükséglet határoz meg — ilyen formán a gondolat csak ideig-óráig enyhítette.

Egy másik, lényeges indok pedagógiai jellegű volt. Úgy gondoltuk, hogy hasznára válik az egyetemre, főiskolára felvételt nyert fia-

taloknak, ha egy évet munkában töltenek. A gyakorlat azonban ezen a téren sem igazolta az előzetes várakozást. A fiatalok munkavállalása ugyanúgy, az esetek többségében formális volt. További negatív tapasztalat, hogy az előfelvételi egyetemi hallgató tanulmányi előmenetelében az első évfolyamon — különösen a nyelv szakon — határozottan észlelhető volt a folyamatos tanulás hiánya, a kiesett idő.

Az előfelvételek megszüntetése mellett szól az is, hogy a felvételi keretszámok előlegezett igénybevétele inkább növelte, semmint csökkentette az úgynevezett divatos szakok iránti érdeklődést. Sok fiatal ugyanis azért ragaszkodott a divatos szakhoz, mert bízott benne, hogy ha a túljelentkezés miatt azonnal nem is veszik fel, előfelvétellel majd csak sikerül bekerülnie.

E megfontolásból kiindulva, két év óta fokozato-

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

57. évfolyam, 171. szám

Ara: 50 fillér

Szombat, 1967. július 22.

Szolidaritási hét az arab népekkel

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség legutóbbi berlini rendkívüli végrehajtó bizottsági ülésén megvitatta a közel-keleti helyzetet, az izraeli agressziót és akcióprogramot dolgozott ki az agressziótól sújtott arab népek támogatására. E program keretében július 23 — augusztus 1 között a DIVSZ megrendezi az arab népek és ifjúság iránti nemzetközi szolidaritás hetét.

A DIVSZ irodája felhívással fordult a tagszervezeteihez, hogy gyűjtészekkel, gyógyszerrel, szolidaritási nagygyűlésekkel és más formákban juttassák kifejezésre szolidaritásukat az arab népekkel és ifjúsággal, s nemzetközi méretű szolidaritási akciókkal ítéljék el az izraeli agressziót, s annak következményeit.

A DIVSZ irodája közleményben bélyegezte meg az izraeli agressziót. A közlemény hangsúlyozza: — Felháborodással értesültünk arról, hogy az izraeli hatóságok önkényesen letartóztatnak olyan izraeli állampolgárokat, akik szembefordulnak a kormány agresszív politikájával és a megszállt arab területek birtoklásával. A letartóztatási kampánynak máris számos áldozata van, köztük több kommunista ifjúsági vezető. A DIVSZ határozottan elítéli az izraeli kormány újabb önkényes intézkedéseit és követeli a jogtalanul letartóztatottak haladéktalan szabadonbocsátását. (MTI)

Odesszai párt- és tanácsi delegáció érkezett Szegedre

A. P. Cserednyicsenko elvtársnak, az Odessza területi pártbizottság osztályvezetőjének vezetésével tegnap, pénteken éjjel ottágy odesszai párt- és tanácsi delegáció érkezett Szegedre. Szeged szovjet testvérvárosának küldött-ségét a szolnoki pályaudvaron Perjési László elvtárs, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára, Sipos Géza elvtárs, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára, dr. Biczó György elvtárs, a Szeged megyei jogú városi tanács vb elnöke és Deák Béla elvtárs, az MSZMP Szeged városi végrehajtó bizottságának tagja, a pártbizottság osztályvezetője fogadta.

Szovjet testvérvárosunk küldöttjei szegedi tartózkodásuk idején találkozhatnak a város párt- és tanácsi vezetőivel, üzemekbe, termelőszövetkezetbe látogatnak, felkeresik a József Attila Tudományegyetem rektorát, megtekintik az ipari vásárt és kiállítást, részt vesznek az ünnepi játékok néhány előadásán és megismerkednek Szeged lakóinak életével.

Kállai Gyula Debrecenben

Kállai Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, csütörtök délután Hajdú-Bihar megyébe érkezett. Debrecenben a pártbizottság székházában találkozott a megye párt- és állami vezetőivel. Karakas László, a megyei pártbizottság első titkára tájékoztatta a megye politikai, gazdasági életéről, eredményeiről és gondjairól.

Pénteken délelőtt Kállai Gyula képviselői beszámolóit tartott Debrecen 4. számú választókerületében.

A Hajdú-Bihar megyei látogatás befejezése után az országgyűlés elnöke Nagyhegyesre látogatott el.

Az arab országok az álláspontok egységesítését tűzték célul

Javaslat az ENSZ-ben a rendkívüli közgyűlés ideiglenes elnapolására

Az ENSZ-közgyűlés pénteken magyar idő szerint 20.49 órakor ismét összeült.

Az ülés megnyitása után Ausztria, Finnország és Svédország nevében Astrom svéd küldött közös határozati javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, amely azt ajánlja, hogy a jövőben a Biztonsági Tanács folytassa a közel-keleti kérdés vizsgálatát és ideiglenesen napoljék el a közel-keleti kérdés megvitatására összehívott rendkívüli közgyűlést.

Arab külügyminiszeri értekezlet

Szudáni hivatalos körökbe: külügyminiszeri értekezlet hivatkozva az egyiptomi la- augusztus 7-e után ül össze pok azt írják, hogy az arab Khartoumban.

Az értekezlet napirendjén az a 10 kérdés szerepel, amelyben a külügyminiszterek New Yorkban tartott megbeszéléseik során megállapodtak. Köztük van a csúcstalálkozó előkészítése és napirendi javaslatának kidolgozása is. Szudán javasolni fogja, hogy az arab országok vizsgálják felül az ENSZ iránt tanúsított magatartásukat és ezután csak magukra számítsanak, tekintettel a világszervezetnek az agresszorral szemben elszünetelt kudarcára.

Tuniszi jelentések szerint Tunézia valószínűleg távol marad a khartoumi külügyminiszeri konferenciáról, mert neheztel összehívásának körülményei miatt. Marokkó hasonló fenntartásokkal foglalt állást, de a rabati kormány szövegét szerint Marokkó „nem csukja be az ajtót a külügyminiszeri értekezlet előtt”.

Nasszer üzenete

A kairói sajtó vezető helyen közli Nasszer elnök válaszüzenetét Bumedien algériai elnök üzenetére. Nasszer kifejezi az EAK népek testvéri érzelmeit Algéria iránt, majd megállapítja: „Kairói tanácskozásaink megmutatták az arab szolidaritás hatékonyságát és harckészségét. Meg erősítettek, hogy ez a szolidaritás képes megteremteni az igazi és igazságos békét az egész arab világban”.

Nasszer üzenetét intézett Azhari szudáni elnökhöz is. A kairói államfői értekezlettel kapcsolatban Nasszer elnök az üzenetben kijelenti: „Találkozónkon kijelöltük az arab akció útját annak érdekében, hogy a ránk mért csapást átváltoztassuk az egész arab nemzet erőt mozgósító lendületé. Ezzel rákényszerítjük ellenségünkre a békét, a jogot és az igazságot, amit semmi bevetés és keresztül húzásunk az imperializmus számításait”.

Az algériai minisztertanács

Az algériai fővárosban csütörtökön összeült a minisztertanács, hogy meghallgassa (Folytatás a 2. oldalon).

Kimagasló sikerek az olajbányászok munkájában

Versenyben dolgoznak a bányászbrigádok

A Nagy-alföldi Kőolajfűtési Vállalat szegedi üzeme kitűnő eredményt ért el 1967

első felében. Az algói kutatási programot — amely tízszerezten haladja meg a tavalyi feladatokat — rendkívül gyorsan hajtja végre. A tervek szerint augusztusig összesen negyvennégy 2 ezer 150 méteres, algói szintű kutat kell kivizsgálva átadni a termelő vállalatnak. Ezenkívül 20 nagyobb mélységű kutat kell fúrniuk a föld alatti alaphegységig.

A szegedi medence történetében példa nélkül álló munka egy részét mára elvégezte a szegedi üzem: július 1-ig 33 kutat átadtak, s augusztus 1-ig a hátralevő kutat is átadják a termelő vállalatnak. Ahogy Hingl József, az üzem vezetője elmondotta, előreláthatólag az eredeti tervet túlteljesítik, négy kúttal többet adnak át művelésre.

A szegedi fűrőbrigádok megerősödtek, megjavult a műszaki színvonal is. Sikerről megállni az alföldi fűrőbrigádokhoz alkalmas technológiát és segédanyagokat, s ennek köszönhető, hogy a fűrési időt lényegesen csökkentették. A 2 ezer 150 méteres kutakat eredetileg 40–50 napig fúrták, ma ugyanezt a munkát 25–30 nap alatt végzik el a brigádok. Ugyanez a helyzet a nagyobb mélységű, 2 ezer 650–3 ezer méteres kutaknál is, ahol 110 helyett mindössze 65–75 napra van szükség a mélyítéshez.

A szép eredmények élérésében nagy szerepet játszott

a szegedi üzemenél kibontakozott lendület, 36 kollektívát átfogó szocialista munkaverseny. Bizonyosság erre az is, hogy az Alföldi Kőolajtermelő Vállalat első féléves versenyében a szegedi üzem brigádjai állnak az élen: az első öt helyet Tóth Gyula, Vad János, Plaukity Ferenc, Kaszás János és Eszenyi Dezső főfűrőmesterek kollektívái foglalják el. Az úgynevezett lyukbefejezők versenyében is szegedi sikerek születtek: Varga Endre főfűrőmester brigádja első, Bíró Jenő és Vigh Sándor főfűrőmesterek brigádjai a harmadik, illetve a negyedik helyet szerezték meg. A jó teljesítmény nem születhetett volna meg aki-egészítő üzemrészek segítségével nélkül. Jó munkát végzett az első felében a Szilágyi Mihály vezette 170 tagú szállítási, a Szabó Károly vezette gépműhelyi, s a Kurnyik Imre vezette előkészítő csoport. Határidőben biztosították a megfelelő anyagokat és berendezéseket a fűrőbrigádok munkájához.

Az olajbányászok méltó elismerést kapnak munkájukért. Hingl József arról is tájékoztatott, hogy a közlegő bányásznap alkalmából az algói program teljesítésében élenjáró fizikai munkások között 200 ezer forint prémiumot osztanak szét. A szocialista munkaverseny győztesei mintegy 100 ezer forint jutalomban részesülnek.